

14.10.2015

3951/01.05.01/2015

Valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja
turvallisuusjaosto

Tullin talousarviokehys vuodelle 2016

Tulli esittää 7.10.2015 saapuneen hallinto- ja turvallisuusvaliokunnan lausuntopyynnön johdosta seuraavat näkemykset valtioneuvoston talousarvioesityksestä vuodelle 2016 koskien Tullin toimintamenomomenttia 28.10.02.

Valtioneuvoston 28.9.2015 julkaisemassa valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2016 Tullin toimintamenomomentille on esitetty 170 099 000 euron määrärahaa muutosten edellisvuoteen ollessa seuraavat:

Talousarvio 2015 (ilman lisätalousarvioita)	164 003 000
Toiminnan turvaaminen	2 500 000
Tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistus	5 400 000
Valmisteveromuutokset	260 000
Hankinnasta maksuun (HO 2015)	-41 000
Omakustannusperiaate Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-1 372 000
Palkkaliukumäästä	-528 000
Palkkausten tarkistukset	1 001 000
Sisäinen turvallisuus ja oikeudenhoito (HO 2015)	4 000 000
Toimintamenojen tuottavuussäästö	-799 000
Toimintamenojen säästö (HO 2015)	-860 000
Vuokramenojen indeksikorotus	137 000
Vuokramenojen indeksikorotusta vastaava säästö	-166 000
Tasomuutos	-3 436 000
Muutokset yhteensä	6 096 000
Talousarvioesitys 2016	170 099 000

Vuoden 2015 I lisätalousarviossa Tullille on osoitettu 310 000 euroa autoverotuksen oikaisuihin, joten kuluvan vuoden voimassa oleva määräraha on 164 313 000 euroa.

On huomattava, että määrärahojen muutoksesta valtaosa eli 5 400 000 euroa kohdistuu EU-lainsäädäntölähtöiseen tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistukseen, joten muilta osin Tullin määrärahat eivät muutu merkittävästi (kasvua on noin 0,4 % edellisvuodesta).

Tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistuksen tavoiteaikataulu tähtää vuoteen 2020, jolloin tulliselvityksen tulisi olla täysin sähköistä koko EU:n alueella.

Valtioneuvosto esittää ensi vuodeksi sisäisen turvallisuuteen ja oikeudenhoitoon 50 000 000 euroa, josta Tullille osoitettava osuus on 4 000 000 euroa. Tulli on tyytyväinen sisäisen turvallisuuden määrärahaesityksestä, sillä käytännössä tämä määrärahalisäys mahdollistaneen, että Tulli voi sopeuttaa toimintaansa ensi vuonna luonnollisen poistuman ja toiminnallisten uudistusten kautta ilman tarvetta vakinaisen henkilöstön vähentämiseen. Toki on huomattava, että hallitusohjelmassa linjatut säästöt aiempien vuosien säästöpäätösten kanssa tulevat laskemaan Tullinkin määrärahoja merkittävästi lähivuosina, mikä väistämättä näkyy henkilökunnan määrän vähenemisenä, sillä Tullin nykyisessä menorakenteessa henkilöstömenojen osuus on noin 70 %. Tullin haasteena tulevien vuosien toiminnan rahoituksessa on määrärahakehysten laskun lisäksi jo valmiiksi vähäinen edellisiltä vuosilta siirtyvien määrärahojen määrä, jolloin suhteellisesti melko pienetkin muutokset vuotuisissa määrärahoissa vaikuttavat merkittävästi erityisesti henkilömäärään, koska vaimentavaa siirtomäärärahapuskuria ei ole.

Yksittäisistä menoeristä ensi vuoden osalta voidaan nostaa esille korkeimman oikeuden ratkaisu koskien tullilain 20 § mukaisten ilmaisten valvontatilojen tulkintaa. Korkein hallinto-oikeus on päätöksessään KHO:2015:20 antanut ratkaisunsa Tullin ja Helsingin Sataman väliseen erimielisyyteen Vuosaaren satamassa olevista ilmaistiloista, jotka Tullilla on ollut korvauksetta käytössä liikennepaikan haltijalta. KHO:n ratkaisun mukaan osa Tullin käytössä olleista ilmaistiloista on ollut muita kuin tullilain 20 §:ssä tarkoitettuja valvontatiloja ja siten Helsingin Satama on oikeutettu perimään niistä käyvän vuokran viivästyskorkoineen siitä lähtien, kun asia on riitautettu Vuosaaren sataman käyttöönoton jälkeen (joulukuusta 2008). Kuluvan vuoden IV talousarvioon Tulli on esittänyt takautuvien korvausten rahoittamiseksi 3 280 000 euron lisärahoitusta, mutta ensi vuoden ja tulevien vuosien osalta KHO:n ratkaisun vaikutusten selvittely eri satamissa ja lentokentillä olevien ilmaistilojen kustannusvaikutuksista on kesken; tämän hetken käsitys on, että toimitilamenot lisääntyvät 500 000 – 1 000 000 euroa vuodessa. Asiaan vaikuttaa myös valmisteilla olevan tullilain muutos, jossa samalla ratkeaa nykyisen 20 §:n tuleva sisältökin.

Vuosien 2012 – 2015 harmaan talouden torjuntaohjelman rahoitukselle ei ole tulossa jatkoa ensi vuonna kuten ei kuluvan vuoden toimineelle ylisuurten alkoholijuomaerien maahantuonnin valvonnallekaan. Pyrkimyksenä kuitenkin on jatkaa näitä toimintoja mahdollisimman täysimääräisesti sisäisen turvallisuuden määrärahan turvin.

Torniossa 22.9.2015 aloitettu tehostettu tullivalvonta Suomeen pyrkivien turvapaikanhakijoiden virran hallitsemiseksi tulee aiheuttamaan Tullille tänä vuonna noin 500 000 euron lisäkulut, jos toiminta jatkuu vuoden loppuun saakka nykytasoisena ja vastaavasti ensi vuodelle aiheutuvat lisäkulut ovat noin 2 000 000 euroa. Tullille ei ole toistaiseksi myönnetty määrärahoja kummallekaan vuodelle.

Antti Hartikainen

Pääjohtaja

Pekka Pylkkänen
Talousjohtaja